Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
YVES BOT
prednesené 25. februára 2016 [1]

Vec C-159/15

Franz Lesar
proti
Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgerichtshof (Správny súd, Rakúsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Sociálna politika — Smernica 2000/78/ES — Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolaní — Článok 2 ods. 1 a článok 2 ods. 2 písm. a) — Článok 6 ods. 2 — Určenie práv na dôchodok bývalých úradníkov — Obdobia odbornej prípravy alebo zmluvného zamestnaneckého pomeru, za ktoré sa odvádzali príspevky na povinné dôchodkové poistenie — Zohľadnenie — Vylúčenie takých období, ktoré boli absolvované pred dovŕšením veku 18 rokov“

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 ods. 1 a článku 2 ods. 2 písm. a), ako aj článku 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní [2].

2. Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Franzom Lesarom a Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt (Personálny úrad zriadený pri predstavenstve spoločnosti Telekom Austria AG, ďalej len „Personálny úrad“), ktorý pánovi Lesarovi pri výpočte jeho nároku na dôchodok odmietol zohľadniť obdobia odbornej prípravy a obdobia pracovného pomeru, ktoré predchádzali jeho nástupu do služby a ktoré dosiahol pred dovŕšením veku 18 rokov.

3. V týchto návrhoch navrhujem, aby Súdny dvor preskúmal vnútroštátnu právnu úpravu, o akú ide v konaní vo veci samej, skôr z hľadiska článku 6 ods. 2 smernice 2000/78, než článku 6 ods. 1 uvedenej smernice. Na základe svojej analýzy dospejem k záveru, že článok 2 ods. 1 a článok 2 ods. 2 písm. a), ako aj článok 6 ods. 2 uvedenej smernice treba vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava, o akú ide v konaní vo veci samej a ktorou sa na účely stanovenia nároku na starobný dôchodok a jeho výšky vylučujú obdobia odbornej prípravy a obdobia pracovného pomeru, ktoré dotknutý úradník dosiahol pred dovŕšením veku 18 rokov, zo započítania, pretože cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť v dôchodkovom systéme pre úradníkov jednotné stanovenie veku pre možnosť pristúpenia do tohto systému, ako aj veku pre nárok na dôchodkové dávky, ktoré sú vyplácané v rámci uvedeného systému.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79.

I – **Právny rámec**

A – *Smernica 2000/78*

4. V článku 1 smernice 2000/78 sa stanovuje, že „účelom tejto smernice je ustanovenie všeobecného rámca pre boj proti diskriminácii v zamestnaní a povolaní na základe náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, s cieľom zaviesť v členských štátoch uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania“.

5. V článku 2 tejto smernice sa stanovuje:

„1. Na účely tejto smernice sa pod pojmom ‚zásada rovnakého zaobchádzania‘ rozumie, že nemá existovať žiadna priama alebo nepriama diskriminácia založená na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 1.

2. Na účely odseku 1:

a) o priamu diskrimináciu ide, ak sa z niektorého z dôvodov uvedených v článku 1 zaobchádza s jednou osobou nepriaznivejšie ako sa v porovnateľnej situácii zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou;

…“

6. Článok 6 uvedenej smernice znie takto:

„1. Bez ohľadu na článok 2 ods. 2 členské štáty môžu stanoviť, že rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku nie sú diskrimináciou, ak v kontexte vnútroštátnych právnych predpisov sú objektívne a primerane odôvodnené oprávneným cieľom, vrátane zákonnej politiky zamestnanosti, trhu práce a cieľov odbornej prípravy, a ak prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné.

Takéto rozdiely v zaobchádzaní môžu okrem iného zahrňovať:

a) stanovenie osobitných podmienok prístupu k zamestnaniu a odbornej príprave, zamestnaniu a povolaniu vrátane podmienok prepúšťania a odmeňovania pre mladých a starších pracovníkov a osoby s opatrovateľskými povinnosťami, aby sa podporila ich profesionálna integrácia alebo aby sa zabezpečila ich ochrana;

b) stanovenie podmienok minimálneho veku, odbornej praxe alebo rokov služby pre prístup k zamestnaniu alebo k určitým výhodám, ktoré so zamestnaním súvisia;

…

2. Bez ohľadu na článok 2 ods. 2 členské štáty môžu stanoviť, že v zamestnaneckých systémoch sociálneho zabezpečenia stanovenie veku pre možnosť [pristúpenia – *neoficiálny preklad*] alebo nárok na odchod do starobného alebo invalidného dôchodku vrátane stanovenia odlišných vekových hraníc v uvedených systémoch pre zamestnancov alebo skupiny alebo kategórie zamestnancov a využitie vekového kritéria v kontexte takýchto systémov v poistných matematických výpočtoch nie je diskrimináciou na základe veku za predpokladu, že dôsledkom tohto nebude diskriminácia na základe pohlavia.“

B – *Rakúske právo*

7. § 53 a § 54 spolkového zákona o dôchodkových právach spolkových úradníkov, ich pozostalých a členov ich rodiny (zákon o dôchodkoch z roku 1965) [Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965)] z 18. novembra 1965[3], v znení účinnom v čase skutkových okolností veci samej, stanovovali:

„Obdobia predchádzajúce nástupu do služby, ktoré sa majú zohľadniť pri výpočte dôchodkových bodov

§ 53

1. Porovnateľné obdobia sú tie, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 až 4, pokiaľ predchádzajú dátumu, od ktorého začína plynúť obdobie spolkovej služby, ktoré možno zohľadniť na účely dôchodku. Tieto obdobia sa zarátajú započítaním.

2. Započítavajú sa nasledujúce obdobia:

a) obdobia strávené v služobnom, vo vzdelávacom alebo v inom pracovnom pomere u tuzemského verejnoprávneho zamestnávateľa;

…

h) dĺžka ukončeného štúdia absolvovaného na… strednej priemyselnej alebo odbornej škole, vyššej priemyselnej alebo odbornej škole, akadémii alebo obdobnej vzdelávacej inštitúcii, pokiaľ nedošlo k prekročeniu minimálnej dĺžky štúdia;

…

k) doba odborného vzdelávania, ak toto vzdelávanie bolo nevyhnutným predpokladom prijatia zamestnanca do služobného pomeru alebo ak bolo absolvované u tuzemského verejnoprávneho zamestnávateľa;

l) obdobia zamestnania zakladajúceho povinnosť platiť príspevky na dôchodkové poistenie podľa ustanovení [všeobecného zákona o sociálnom zabezpečení (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz) z 9. septembra 1955[4]] účinných k 31. decembru 2004;

…

Vylúčenie započítania a vzdanie sa nárokov

§ 54

…

2. Nezohľadňujú sa nasledujúce náhradné obdobia:

a) obdobie, ktoré úradník absolvoval pred dovŕšením veku 18 rokov; toto obmedzenie neplatí pre obdobia, ktoré sa majú započítať podľa § 53 ods. 2 písm. a), d), k) a l), ak sa má za tieto obdobia poskytnúť tzv. príspevok za prevod podľa právnej úpravy sociálneho zabezpečenia;

3 — BGBl. 340/1965, ďalej len „PG 1965“.

4 — BGBl. 189/1955, ďalej len „ASVG“.

…

5. Odsek 2 písm. a) druhá časť vety platí len pre úradníkov, na ktorých sa neuplatní § 88 ods. 1. …“

8. § 88 ods. 1 PG 1965 v znení účinnom v čase skutkových okolností veci samej sa týka úradníkov, ktorí boli pred 1. májom 1995 prijatí do služobného pomeru s rakúskym orgánom miestnej samosprávy a od okamihu prijatia do ich odchodu zo služby boli nepretržite v služobnom pomere s rakúskym orgánom miestnej samosprávy.

II – **Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka**

9. Pán Lesar sa narodil 3. júna 1949. Vo veku od 14 do 18 rokov (v čase od 9. septembra 1963 do 8. marca 1967) pôsobil ako učeň v Spolkovej správe pôšt a telegrafov (Post- und Telegraphenverwaltung des Bundes). Od 9. marca 1967 bol v zmluvnom služobnom pomere s uvedenou správou. Súbežne s tým, v čase od 14. septembra 1967 do 17. februára 1972, študoval na Spolkovom gymnáziu pre pracujúcich. S účinnosťou od 1. júla 1972 vznikol jeho verejnoprávny služobný pomer v postavení zmluvného zamestnanca spolkového štátu (Bund).

10. Ešte pred prijatím do služobného pomeru, a to pred i po dovŕšení svojich 18 rokov, pán Lesar odvádzal počas celého obdobia svojej učňovskej prípravy a pracovného pomeru príspevky na dôchodkové zabezpečenie Dôchodkovej poisťovni zamestnancov (Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten, ďalej len „poisťovňa“).

11. Rozhodnutím Riaditeľstva pôšt a telegrafov Štajerska (Post- und Telegraphendirektion für Steiermark) z 23. augusta 1973 sa pánovi Lesarovi na účely výpočtu nároku na dôchodok do období predchádzajúcich nástupu do služby, ku ktorým došlo od dovŕšenia veku 18 rokov do začiatku jeho verejnoprávneho služobného pomeru, bezpodmienečne započítalo celkovo 5 rokov a 15 dní. Tieto obdobia zahŕňali:

— činnosť zmluvného štátneho zamestnanca od 3. júna 1967 do 13. septembra 1967,

— štúdium na Spolkovom gymnáziu pre pracujúcich od 14. septembra 1967 do 17. februára 1972, a

— činnosť zmluvného štátneho zamestnanca od 1. marca 1972 do 30. júna 1972.

12. Rozhodnutím z 22. mája 1974 poisťovňa priznala a zaplatila Spolkovému štátu za náhradné obdobia započítané ako doba zmluvného služobného pomeru pána Lesara po dovŕšení veku 18 rokov príspevok za „prevod“. Tento príspevok za prevod bol vo výške 4 785 rakúskych šilingov (ATS).

13. Rozhodnutiami z 28. marca 1974 a z 22. mája 1974 sa pánovi Lesarovi priznala suma vo výške 33 160,05 ATS ako náhrada najmä dôchodkových príspevkov, ktoré pán Lesar odviedol pred dovŕšením 18 rokov počas svojej zmluvnej učňovskej prípravy a zmluvného zamestnaneckého služobného pomeru.

14. Pán Lesar následne po 31. auguste 2004 odišiel do dôchodku. V tejto súvislosti Personálny úrad určil výšku jeho dôchodku, pričom zohľadnil uznané v rozhodnutí z 23. augusta 1973.

15. V auguste 2011 pán Lesar požiadal o započítanie rokov učňovskej prípravy a období zamestnania, ktoré absolvoval pred dovŕšením 18 rokov, ako náhradných dodatočných období. Personálny úrad zamietol túto žiadosť rozhodnutím z 23. augusta 2012. Pán Lesar podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť na Verfassungsgerichtshof (Ústavný súd), ktorý sa ňou odmietol zaoberať pre nepríslušnosť. Pán Lesar preto sťažnosť postúpil na vnútroštátny súd.

16. Podľa vnútroštátneho súdu zamietnutie žiadosti nie je odôvodnené v prípade, že po nadobudnutí účinnosti smernice 2000/78 došlo k zmene právnej úpravy. Domnieva sa, že v prejednávanej veci odmietnutie zohľadniť obdobia učňovskej prípravy a zamestnania pred dovŕšením 18. roku ako obdobia, ktoré predchádzali nástupu do služby, predstavuje rozdielne zaobchádzanie na základe veku, ale súčasne si kladie otázku, či sú tieto rozdiely napriek tomu odôvodniteľné.

17. Za týchto okolností Verwaltungsgerichtshof (Správny súd) rozhodol prerušiť konanie a podať na Súdny dvor Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

„Má sa článok 2 ods. 1 a článok 2 ods. 2 písm. a) a článok 6 ods. 1 smernice 2000/78 vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej úprave, o akú ide v konaní vo veci samej, podľa ktorej sa obdobia odbornej prípravy a obdobia služobného pomeru medzi zmluvným štátnym zamestnancom a Spolkovým štátom predchádzajúce nástupu do verejnej služby v tomto postavení, za ktoré sa odvádzali príspevky na povinné dôchodkové poistenie,

a) započítajú pri výpočte do nároku na dôchodok úradníka, ak nasledujú po dovŕšení veku 18 rokov dotknutej osoby, pričom Spolkovému štátu v takomto prípade poisťovňa podľa platných právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia týkajúcich sa započítania týchto období vyplatí príspevok za ‚prevod', ale naproti tomu

b) sa nezapočítajú pri výpočte do nároku na dôchodok úradníka, ak predchádzajú dovŕšeniu veku 18 rokov dotknutej osoby, pričom v prípade nezapočítania sa za tieto obdobia Spolkovému štátu nevyplatí príspevok za prevod a poistencovi sa vrátia príspevky na dôchodkové poistenie, ktoré odviedol, najmä ak sa vezme do úvahy, že v prípade povinného dodatočného započítania týchto období vyplývajúceho z práva Únie by poisťovňa mohla úradníka vyzvať na vydanie vrátenej sumy a poisťovni by tiež dodatočne mohla vzniknúť povinnosť vyplatiť Spolkovému štátu príspevok za prevod?"

III – **Analýza**

18. Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Felber (C-529/13, EU:C:2015:20), vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru otázku, či sa článok 2 ods. 1 a článok 2 ods. 2 písm. a), ako aj článok 6 ods. 1 a 2 smernice 2000/78 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vylučuje započítanie období školskej dochádzky, absolvovaných úradníkom pred dovŕšením veku 18 rokov, na účely priznania nároku na dôchodok a výpočtu výšky jeho starobného dôchodku, a to napriek tomu, že sú tieto obdobia započítané v prípade, keď nasledovali po dovŕšení tohto veku.

19. Po prvé Súdny dvor dospel k záveru, že v dôsledku vylúčenia časti úradníkov z možnosti, aby im boli započítané obdobia školskej dochádzky absolvované pred dovŕšením veku 18 rokov na účely výpočtu starobného dôchodku, § 54 ods. 2 písm. a) PG 1965 ovplyvňuje podmienky odmeňovania týchto úradníkov v zmysle článku 3 ods. 1 písm. c) smernice 2000/78. Táto smernica sa preto uplatňuje v takej situácii, o akú ide v tejto veci.

20. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že pôsobnosť smernice 2000/78 preto treba vzhľadom na článok 3 ods. 1 písm. c) a článok 3 ods. 3 tejto smernice v spojení s jej odôvodnením 13 chápať tak, že nezahŕňa systémy sociálneho zabezpečenia a sociálnej ochrany, ktorých dávky sa nepovažujú za odmenu v zmysle, aký má tento pojem v rámci uplatnenia článku 157 ods. 2 ZFEÚ.[5] Pripomenul tiež, že „odmenou" v zmysle článku 157 ods. 2 ZFEÚ sa rozumejú všetky dávky v hotovosti alebo v naturáliách, súčasné alebo budúce, pokiaľ sú vyplácané, hoci nepriamo, zamestnávateľom pracovníkovi z dôvodu jeho zamestnania.[6]

5 — Rozsudok Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 20 a citovaná judikatúra).

6 — Tamže, bod 21 a citovaná judikatúra.

21. Predmetom uvedenej veci však bolo nezapočítanie na účely výpočtu dôchodkových bodov období školskej dochádzky, ktoré absolvoval pán Felber pred dovŕšením veku 18 rokov a pred svojím nástupom do služby pre Spolkový štát. Stanovilo sa, že výška starobného dôchodku závisí od období služby a náhradných období, ako aj platu, ktorý poberal úradník, a že starobný dôchodok predstavuje budúcu platbu v hotovosti vyplatenú zamestnávateľom svojim zamestnancom priamo v dôsledku pracovného pomeru týchto zamestnancov. Tento dôchodok je totiž vo vnútroštátnom práve považovaný za odmenu, ktorá sa naďalej vypláca v oblasti služobného pomeru, ktorý pokračuje po tom, ako úradník začne poberať dôchodkové dávky. Uvedený dôchodok preto z tohto dôvodu predstavuje odmenu v zmysle článku 157 ods. 2 ZFEÚ.[7]

22. Súdny dvor po druhé usúdil, že dotknutá vnútroštátna právna úprava obsahuje rozdielne zaobchádzanie na základe vekového kritéria v zmysle článku 2 ods. 1 a článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2000/78.[8]

23. Po tretie Súdny dvor skúmal, či by toto rozdielne zaobchádzanie mohlo byť napriek tomu odôvodnené v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2000/78.

24. Súdny dvor v prvom rade uviedol, že zohľadnenie období predchádzajúcich nástupu do služby úradníka, ktoré absolvoval mimo služobného pomeru, predstavuje odlišnú právnu úpravu, ktorá bola zavedená z dôvodu, aby nedochádzalo k znevýhodňovaniu v zmysle nadobúdania práv na dôchodok tých úradníkov, ktorí absolvovali pred nástupom do služby pre Spolkový štát vyššiu odbornú prípravu v porovnaní s úradníkmi, ktorých zamestnanie nepodlieha žiadnej podmienke osobitnej odbornej prípravy a ktorí v dôsledku toho mohli nastúpiť do služby pre Spolkový štát vo veku 18 rokov. Právne predpisy týkajúce sa dôchodkového systému úradníkov sú preto navrhnuté takým spôsobom, aby celkový počet odpracovaných rokov, ktorý sa zohľadňuje pri výpočte výšky starobného dôchodku, vychádzal z dovŕšenia minimálneho veku požadovaného na nástup do štátnej služby. Cieľom dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy je zjednotiť dátum začiatku platenia príspevkov do dôchodkového systému, a teda zachovanie vekovej hranice na odchod do dôchodku. V danom kontexte možno vylúčenie započítania období školskej prípravy pred dovŕšením veku 18 rokov odôvodniť tým, že dotknutá osoba počas týchto období v zásade nevykonáva žiadnu platenú činnosť, ktorá by bola dôvodom na platenie príspevkov do dôchodkového systému.[9]

25. Podľa názoru Súdneho dvora v rozsahu, v akom sledovanie takého cieľa umožňuje zabezpečiť dodržiavanie zásady rovnosti zaobchádzania pre všetky osoby v danom sektore a vo vzťahu k základnému prvku ich pracovného pomeru, ako je okamih odchodu do dôchodku, môže tento cieľ predstavovať legitímny cieľ politiky zamestnanosti.[10]

26. Súdny dvor následne overil, ako sa požaduje v článku 6 ods. 1 smernice 2000/78, či sú prostriedky na dosiahnutie uvedeného cieľa primerané a nevyhnutné.

27. Pokiaľ ide na jednej strane o primeranosť § 54 ods. 2 písm. a) PG 1965, Súdny dvor poznamenal, že minimálny vek na prijatie do zamestnania v rámci verejnej služby je stanovený na 18 rokov, a teda úradník môže byť zaradený do dôchodkového systému úradníkov a odvádzať príspevky do tohto systému len po dovŕšení tohto veku.[11] V dôsledku toho vylúčením, v zmysle tohto ustanovenia, započítania období odbornej prípravy absolvovanej pred dovŕšením veku 18 rokov možno podľa

7 — Rozsudok Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 23).

8 — Tamže, body 25 až 27.

9 — Tamže, bod 31.

10 — Tamže, bod 32.

11 — Rozsudok Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 34).

názoru Súdneho dvora dosiahnuť legitímny cieľ spočívajúci v prijatí politiky zamestnávania takej povahy, aby sa všetkým osobám zaradeným do dôchodkového systému úradníkov umožnilo začať odvádzať príspevky v rovnakom veku, nadobudnúť právo poberať celkový starobný dôchodok, a tak zabezpečiť rovnosť zaobchádzania medzi úradníkmi. [12]

28. Na druhej strane, pokiaľ ide o otázku, či dotknutá vnútroštátna právna úprava nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa, Súdny dvor uviedol, že žiadosť, ktorá je predmetom sporu, nesmeruje k zohľadneniu období zamestnania, ako to bolo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Hütter (C-88/08, EU:C:2009:381), ale výlučne období odbornej prípravy absolvovanej na strednej alebo vyššej priemyselnej alebo odbornej škole. [13]

29. V tomto ohľade Súdny dvor usúdil, že dotknutá vnútroštátna právna úprava je v súlade s odôvodnením predloženým vnútroštátnym súdom, konkrétne, aby sa obdobia, počas ktorých dotknutá osoba neodvádza nijaké príspevky do dôchodkového systému, vylúčili z počítania starobného dôchodku. [14] Súdny dvor dospel k záveru, že také opatrenie, ako je stanovené v § 54 ods. 2 písm. a) PG 1965, je primerané na dosiahnutie zohľadňovaných cieľov a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na ich dosiahnutie. [15]

30. V rámci prejednávanej veci sa vnútroštátny súd v podstate pýta Súdneho dvora, či takýto záver možno uplatniť na obdobia odbornej prípravy a obdobia služobného pomeru medzi zmluvným štátnym zamestnancom a Spolkovým štátom pred dovŕšením veku 18 rokov. Inými slovami, vnútroštátny súd sa pýta, či článok 2 ods. 1 a článok 2 ods. 2 písm. a), ako aj článok 6 ods. 1 smernice 2000/78 bránia takej vnútroštátnej úprave, podľa ktorej sa obdobia odbornej prípravy a obdobia služobného pomeru medzi zmluvným štátnym zamestnancom a Spolkovým štátom nezohľadnia pri výpočte nároku dotknutého štátneho zamestnanca na dôchodok v prípade, že ich absolvoval pred dovŕšením 18 rokov.

31. Najprv treba uviesť, že hoci bola Súdnemu dvoru predložená otázka týkajúca sa existencie odôvodnenia z hľadiska článku 6 ods. 1 alebo ods. 2 smernice 2000/78, Súdny dvor sa v rozsudku Felber (C-529/13, EU:C:2015:20) rozhodol preskúmať túto otázku len z hľadiska odseku 1 uvedeného článku. Týmto, samozrejme, možno vysvetliť skutočnosť, prečo vnútroštátny súd v otázke predloženej v rámci prejednávanej veci neuviedol odsek 2 uvedeného článku.

32. Domnievam sa však, že prejednávanú vec treba preskúmať práve z hľadiska článku 6 ods. 2 smernice 2000/78.

33. V tomto ohľade pripomínam, že hoci vnútroštátny súd svoju otázku obmedzil iba na výklad článku 6 ods. 1 uvedenej smernice, táto okolnosť nebráni Súdnemu dvoru podať vnútroštátnemu súdu všetky aspekty výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva, a to bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd uviedol alebo neuviedol v znení svojej otázky. [16]

34. Podotýkam tiež, že rakúska vláda vo svojich písomných pripomienkach zastávala názor, že rozdielne zaobchádzanie, a aké ide vo veci samej, bolo odôvodnené nielen z hľadiska článku 6 ods. 1 smernice 2000/78, ale tiež z hľadiska článku 6 ods. 2 tejto smernice. Všetci účastníci konania boli ostatne vyzvaní Súdnym dvorom, aby sa na pojednávaní vyjadrili k výkladu článku 6 ods. 2 a jeho uplatniteľnosti na prejednávaný prípad.

12 — Tamže, bod 35.

13 — Tamže, bod 36.

14 — Tamže, bod 37.

15 — Tamže, bod 39.

16 — Pozri najmä rozsudok HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 56 a citovaná judikatúra).

35. Podľa môjho názoru nie je účelné skúmať vnútroštátnu právnu úpravu, o akú ide vo veci samej, prednostne z hľadiska článku 6 ods. 1 smernice 2000/78, pretože cieľ tejto právnej úpravy, ktorý je presne taký istý ako cieľ článku 6 ods. 2 uvedenej smernice, umožňuje členským štátom zachovať, resp. stanoviť pre zamestnanecké systémy sociálneho zabezpečenia vek pre možnosť pristúpenia alebo nárok na vyplácanie dávok z dôchodkového starobného alebo invalidného poistenia.

36. Okrem toho Súdny dvor odkazuje vo svojom rozsudku Felber (C-529/13, EU:C:2015:20) na tento cieľ, keď vyjadruje svoj názor, že dotknutou vnútroštátnou právnou úpravou možno dosiahnuť legitímny cieľ spočívajúci v prijatí politiky zamestnávania takej povahy, aby sa všetkým osobám zaradeným do dôchodkového systému úradníkov umožnilo začať odvádzať príspevky v rovnakom veku, nadobudnúť právo poberať celkový starobný dôchodok, a tak zabezpečiť rovnosť zaobchádzania medzi úradníkmi. [17]

37. Ako objasnila rakúska vláda, dotknutá vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, vylučuje započítanie rokov odbornej prípravy a období pracovného, resp. služobného pomeru absolvovaných pred dovŕšením 18 rokov, a to s cieľom zjednotiť dátum, kedy vzniká povinnosť odvádzať príspevky do zamestnaneckého dôchodkového systému, a tak stanoviť vekovú hranicu na odchod do dôchodku. Takáto právna úprava je teda prejavom slobody, ktorú majú členské štáty podľa článku 6 ods. 2 smernice 2000/78, pokiaľ ide o stanovenie v zamestnaneckých systémoch sociálneho zabezpečenia veku pre možnosť pristúpenia do dôchodkového systému úradníkov alebo nárok na vyplácanie dôchodkových dávok v rámci tohto systému. Okrem toho zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že členským štátom umožňuje nielen stanovenie odlišných vekových hraníc pre zamestnancov alebo skupiny alebo kategórie zamestnancov, ale aj prijatie vlastných kritérií na zabezpečenie v rámci zamestnaneckého systému sociálneho zabezpečenia, jednotného veku pre možnosť pristúpenia alebo nárok na vyplácanie dávok z dôchodkového starobného alebo invalidného poistenia.

38. V rozsudkoch HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590) a Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603) Súdny dvor rozhodol, že keďže článok 6 ods. 2 smernice 2000/78 umožňuje členským štátom stanoviť výnimku zo zásady zákazu diskriminácie na základe veku, toto ustanovenie sa musí vykladať reštriktívne. [18]

39. Súdny dvor zastáva názor, že výklad článku 6 ods. 2 smernice 2000/78, podľa ktorého sa toto ustanovenie uplatní na každý typ zamestnaneckých systémov sociálneho zabezpečenia, by mal za následok rozšírenie jeho pôsobnosti, čo je v rozpore s reštriktívnym výkladom, ktorý sa má na uvedené ustanovenie uplatniť. [19]

40. Z toho vyplýva, že článok 6 ods. 2 smernice 2000/78 sa uplatní len na zamestnanecké systémy sociálneho zabezpečenia, ktoré kryjú riziká staroby a invalidity. [20] Okrem toho do pôsobnosti tohto ustanovenia teda nemôžu spadať všetky aspekty zamestnaneckého systému sociálneho zabezpečenia, ktorý kryje riziká staroby a invalidity, ale len tie, ktoré sú v ňom výslovne uvedené. [21]

41. Pri zisťovaní, či vnútroštátne opatrenie spadá pod výnimku ustanovenú v článku 6 ods. 2 smernice 2000/78, je teda potrebné overiť jednak to, či spĺňa požiadavky zamestnaneckého systému sociálneho zabezpečenia, ktorý kryje riziká staroby alebo invalidity, a jednak to, či patrí k predpokladom uvedeným v tomto ustanovení, t. j. „stanovenie… veku pre možnosť [pristúpenia] alebo nárok na odchod do starobného alebo invalidného dôchodku“ vrátane „využitia… vekového kritéria v poistných matematických výpočtoch“.

17 — Rozsudok Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 35).

18 — Rozsudky HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 46) a Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, bod 41).

19 — Rozsudky HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 47) a Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, bod 42).

20 — Rozsudky HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 48) a Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, bod 43).

21 — Rozsudok HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 52).

42. Rovnako ako rakúska vláda zastávam názor, že podmienky uplatnenia článku 6 ods. 2 smernice 2000/78 sú v prejednávanej veci splnené.

43. Ide totiž o vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá sa uplatňuje na zamestnanecký systém sociálneho zabezpečenia a ktorej cieľom je jednotné stanovenie veku pre pristúpenie do dôchodkového systému úradníkov, ako aj veku pre nárok na vyplácanie dôchodkových dávok.

44. Hoci smernica 2000/78 nevymedzuje pojem „zamestnanecký systém sociálneho zabezpečenia“, tento pojem je vymedzený v článku 2 ods. 1 písm. f) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania[22]. Z tohto ustanovenia vyplýva, že zamestnanecké systémy sociálneho zabezpečenia „sú systémy, ktoré neupravuje smernica Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením[23] prijatá s cieľom zabezpečiť pre pracovníkov, či už zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby, v podniku alebo v skupine podnikov, v istej oblasti hospodárskej činnosti, v povolaní alebo v skupine povolaní, dávky dopĺňajúce dávky poskytované v rámci zákonných systémov sociálneho zabezpečenia alebo také, ktoré ich nahrádzajú bez ohľadu na to, či je účasť v takýchto systémoch povinná alebo voliteľná“.

45. Ako však oprávnene uvádza rakúska vláda, dôchodkový systém úradníkov je systém, ktorý poskytuje osobám pôsobiacim v určitom povolaní dávky nahrádzajúce dávky všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia v zmysle článku 2 ods. 1 písm. f) smernice 2006/54. V tomto zmysle sú spolkoví úradníci podľa § 5 ods. 1 bod 3 písm. a) ASVG vylúčení zo systému dôchodkového zabezpečenia ustanoveného ASVG z dôvodu ich zamestnania vo verejnej službe Spolkového štátu, pretože vzhľadom na svoj pracovný pomer majú nárok na rovnaké dôchodkové dávky ako sú tie, ktoré ustanovuje systém dôchodkového zabezpečenia.

46. Okrem toho treba uviesť, že článok 7 ods. 2 smernice 2006/54, ktorým sa kodifikuje judikatúra Súdneho dvora[24] a v ktorom sa „dôchodkové systémy pre osobitnú kategóriu pracovníkov, ako napr. úradníkov, ak sa nárokované dávky v rámci tohto systému vyplácajú z dôvodu pracovného pomeru s verejnoprávnym zamestnávateľom“, považujú za zamestnanecké systémy sociálneho zabezpečenia, pričom je nepodstatná skutočnosť, že takýto systém je súčasťou všeobecného zákonného systému.

47. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôchodkový systém pre úradníkov, o akých ide vo veci samej, treba analogicky považovať za zamestnanecký systém sociálneho zabezpečenia v zmysle smernice 2000/78.

48. Rakúska vláda je teda podľa článku 6 ods. 2 smernice 2000/78 oprávnená uplatňovať vnútroštátnu právnu úpravu, ktorou sa v rámci uvedeného systému zabezpečuje jednotný vek pre pristúpenie do tohto systému a nárok na dôchodkové dávky, ktoré sú vyplácané v rámci tohto systému.

IV – **Návrh**

49. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázku položenú Verwaltungsgerichtshof (Správny súd) takto: Článok 2 ods. 1 a článok 2 ods. 2 písm. a), ako aj článok 6 ods. 2 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v konaní vo veci samej, na základe ktorej sa úradníkovi na účely priznania nároku na starobný dôchodok a výpočtu výšky starobného dôchodku nezapočítajú

22 — Ú. v. EÚ L 204, s. 23.

23 — Ú. v. ES L 6, 1979, s. 24; Mim. vyd. 05/001, s. 215.

24 — Pozri najmä rozsudky Beune (C-7/93, EU:C:1994:350) a Griesmar (C-366/99, EU:C:2001:648).

obdobia odbornej prípravy a obdobia pracovného resp. služobného pomeru, ak predchádzajú dovŕšeniu veku 18 rokov, pretože táto právna úprava v dôchodkovom systéme úradníkov zabezpečuje jednotné stanovenie veku pre pristúpenie do tohto systému, ako aj veku pre nárok na dôchodkové dávky, ktoré sú vyplácané v rámci uvedeného systému.